

haat mij hetzelfde gevolg verzekeren kon, zou hare schoonheid verdwijnen als een verwelkende bloem en hare kracht afnemen als een wegstervend licht."

"Het is een gevaarlijk spel," merkte Naso op. "neemt u in acht! Wat mij betreft, ik zal, met dit edict voorzien, mijn ouden vijand verslaan, die mij al lang een doorn in het oog was. Het verveelt mij, hem »Adanctus, den rechtvaardigen" te hooren noemen. Bovendien eischt hij steeds zoo nauwgezette afrekening, dat ik gedwongen ben, alle boeten geheel af te geven, waarvan mij toch rechtmatig een deel toekomt."

Het mag verbazing wekken, dat een monster als Galerius, van wien in lateren tijd zijne christelijke onderdanen plachten te zeggen, »dat hij nooit 's avonds at zonder menschenbloed," zoo zeer door de bekoorlijkheid zijner christelijke gemalin geboeid kon zijn. Maar het feit wordt door de geschiedenis bevestigd en vindt zijn verklaring in de natuur van het menschelijk gemoed. Er ligt een macht in reinheid van zeden en onschuld, die ook de ruwste mensch niet kan weerstaan, er is een lieftaligheid, die het hart wint en het verstoktst gemoed kan week maken.

Dat overigens een christelijke vrouw in een echtverbintenis met een heidenschen man, geen benijdenswaardige plaats had, zegt de welspre-

kende kerkvader Tertullianus in de derde eeuw in een beschrijving van de moeilijkheden, welke deze moet overwinnen. Hij schrijft o. a.:

Wanneer haar tijd voor den godsdienst gekomen is, verlangt de man een bad; wanneer een vastendag waargenomen moet worden, noodigt hij gasten tot een smulpartij uit. Wanneer zij gaarne aadmoezen zou geven, zorgt hij er voor, dat geldkasten en kelders voor haar gesloten zijn. Welke niet-christen zou zijne christelijke vrouw veroorloven, deel te nemen aan de nachtelijke vergaderingen, alsmede aan het heilig avondmaal des Heeren, de kranken, ook in de armste hutten te bezoeken, de ketenen der gevangen martelaren te kussen, des nachts op te staan voor het gebed of aan vreemde broederen gastvrijheid te bewijzen!"

Natuurlijk waren in tijden van vervolging of wanneer een christin, evenals Valeria, een hoogen rang bekleedde, de moeilijkheden om onder hare heidensche omgeving een christelijk leven te leiden, des te grooter. Toch waren de vijanden niet bij machte, ook maar één steen te werpen op het karakter der vrouw van den aartsvijand der christenen; integendeel waren allen vol van lof over de christelijke keizerin, die ook in een lateren tijd van vervolging, getrouw bleef, ja, getrouw tot in den dood. *(Wordt vervolgd.)*

GOLD UIT SCHUIM.

NAVERTELD DOOR

J. H. VAN LINSCHOTEN.

DE ONWELKOME GAST.

"Het is al erg genoeg met negen eigen kinderen, en nu moet er nog zulk een straatjongen bij komen! Als het van mij afhing, zou hij op nummer zooveel en zooveel in 't Roode dorp zitten,"

riep vrouw Kalman. Men noemde haar Dolle Bette; want zij was om hare dolle drift, haar grooten mond en hare booze tong algemeen gevreesd. De leeraar, dien zij met dezen toornigen uitval ontving, zag, toen hij de hut binnenkwam, naar de ongelukkige oorzaak ervan, rond en bemerkte,

behalve den broeder van de vrouw, in een hoek een ongeveer tienjarigen knaap, die daar nog lag of zat, alsof hij over een straatjongensstreek nadenkt. De heer Dumond had nog nooit zulk een kindergezicht gezien. Die oude scherpgelijnde trekken gaven de meest geslepen schurkerij met een schijn van komische zelfgenoegzaamheid te kennen.

Onverschillig doorstond hij den onderzoekenden en medelijdenden blik van den leeraar, toen deze de vertoornde vrouw vroegde: »Is dat uw nieuw pleegkind?»

»Ja,» antwoordde Bette, »hij is nog maar eene week bij ons, maar ik heb er mijn buik al van vol. Ik heb met mijne kinderen genoeg te doen; maar die daar is een echt duivelskind.»

»Kijk voor je, Hans,» wendde zij zich tot den knaap, »waarom zie je mijnheer den dominee zoo onbeschaamd aan?»

Met een, hem alleen bekende, rollende beweging kwam Hans op zijne voeten te staan. Zijne handen schenen zijne broekzakken te zoeken, maar deze waren met de voering reeds lang op zijne kruisen riddertochten door zijne broekspijpen gezakt, en talrijke luchtgaatjes lieten zijne magere naakte beenen zien. Zoo stond hij nu voor den leeraar en nam dezen van 't hoofd tot de voeten op, vooral zijne blinkende laarzen. Bette gaf intusschen haar hart lucht in namelooze klachten en honderden scheldwoorden.

»De spitsboef had met zijn vader gevangen moeten gezet worden; men zal hem zeker eerst geschikt willen maken voor de galg. Zijn vader is de zoon van mijnen man uit zijn eerste huwelijk. Hij heeft deze niets dan smaad en schande aangedaan, maar nu heeft hij zijn deel en is wegens diefstal voor twee jaar achter de tralies gezet, maar dat stuk boosheid heeft hij ons nagelaten. Ik duld het echter niet langer, hij maakt mijne kinderen tot dieven, en dan heb ik daarbij nog zijne schrokkerige maag te stoppen!»

Hans bekommerde zich niet om deze min vleiende beschrijving van zijn haveloos persoontje, alleen toen er van zijn vader gesproken werd, balde hij de vuist en wierp een blik vol haat op zijne

stiefmoeder. Weldra echter glinsterden zijne oogen op den gouden horlogeketting van den leeraar.

»Nu, vrouw Kalman,» zeide deze, smartelijk bewogen over de ruwe gevoelloosheid van het kind, »misschien kunnen wij op de Zondagsschool iets met hem doen, stuur hem aanstaanden Zondag naar mij toe.»

Toen hij de hut verlaten had, hoorde hij de vrouw nog harder tieren, en daarop volgde een gillende kreet van het kind; waarschijnlijk had zij hem geslagen. Zou hij omkeeren en zich het lot van het kind aantrekken? Misschien verdiende hij eene bijzondere kastijding. Hij had nooit voorheen een kind gezien, dat zoo verhard in de boosheid scheen. Een verbeteringsgesticht zou de beste plaats voor hem zijn; hij mocht niet onder deze kinderen blijven.

Op weg naar huis ontmoette hij den grootvader van den jongen. Hij was schaarslijper en ketellapper en dafde vergenoegd zijn wagen voort; want hij had honger en verlangde naar zijn middageten. De leeraar hield veel van den ouden man, hij bezocht geregeld de kerk en de bidstonden en leidde een werkzaam en onberispelijk leven.

»Ik kom juist van je woning, Kalman,» zeide de heer Dumond. »Het doet mij leed, dat gij zooveel schande en smart van uw eigen zoon moet ondervinden.»

»Och, Bette maakt daar zulk eene drukte over en zou den jongen gaarne het huis uitsmijten, dominee,» zei de oude man zuchtend, »maar ik kan het niet over mijn hart krijgen; want dan zou de jongen evenals zijn vader spoedig achter de tralies gezet worden.»

»Kalman, hoe komt het, dat het met je familie niet beter gaat? Jij bent een christelijk man en moest beter voor haar zorgen.»

»Ja, u heeft wel gelijk, dominee, maar wat kan ik doen? Mijne eerste vrouw had een goed karakter, en ik beloofde haar bij haar dood, voor mijn zoon Johan vaderlijk te zorgen. Ik deed, wat ik kon, nam hem mede naar de kerk, naar de bidstonden en vermaande hem thuis. Maar Bette is van een gansch ander karakter en hielp mij niet in de opvoeding van den jongen. Hij

kwam in gezelschap van booze knapen, die hem tot een losbandig leven verleidden; weldra trouwde hij, en toen kort daarna zijne vrouw na de geboorte van dezen jongen stierf, werd hij al slechter en slechter, tot hij eindelijk in de gevangenis te recht kwam. Zijne laatste boodschap aan mij was, dat ik, ter wille van zijne grootmoeder, Hans toch in huis nemen en hem opvoeden zou, zoo kon ik niets anders doen dan hem opnemen, niet waar dominee?"

»Natuurlijk," antwoordde deze, »maar gij moet goed op hem passen. Ik vrees, dat hij te oud en te doortrapt is voor zijne jaren."

»Oud? Geloof mij, gij wint 't van hem in ervaring niet. En Bette zelfs is niet tegen hem opgewassen. Hij is een fijn exemplaar van sluwheid."

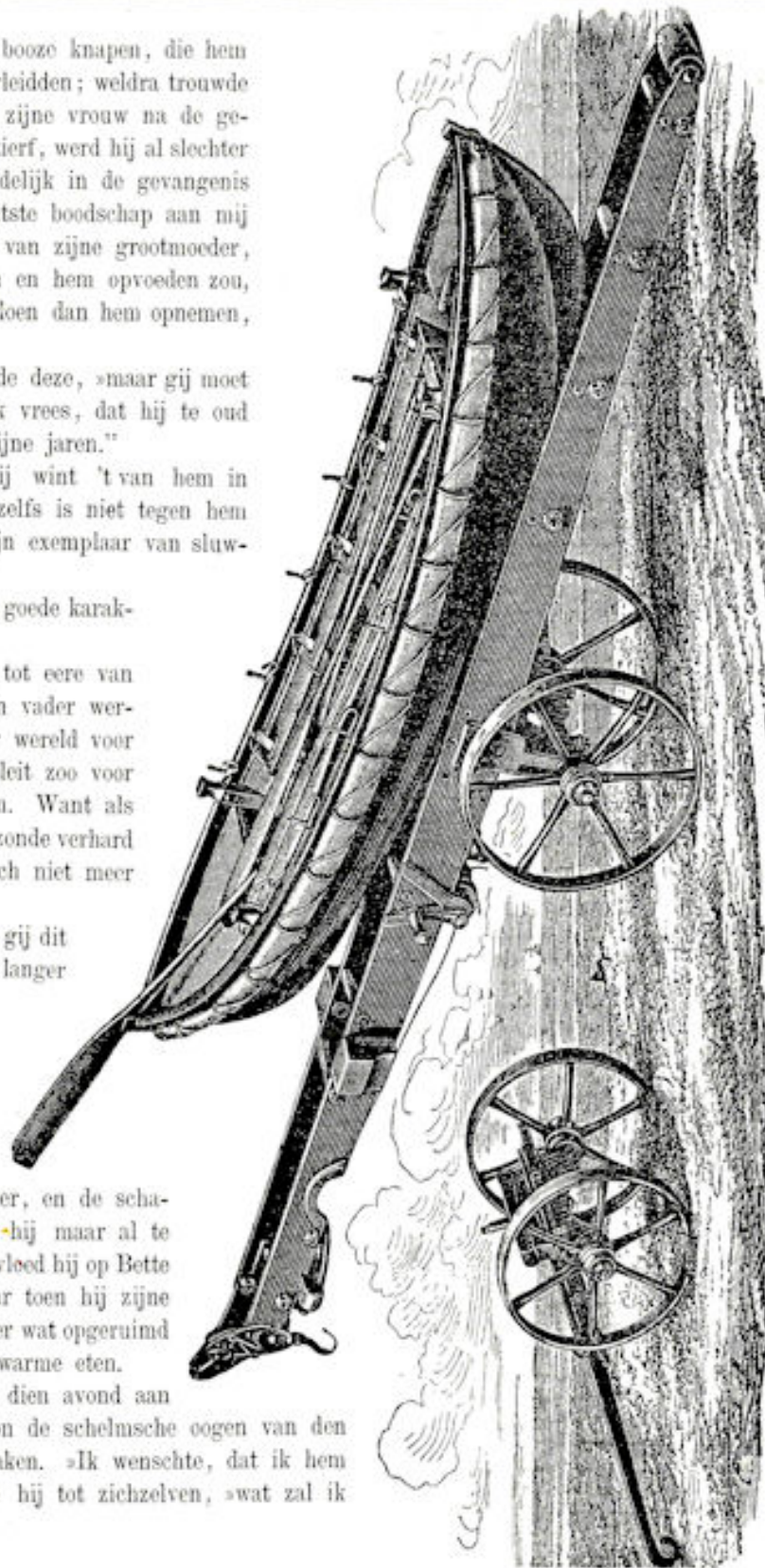
»Is er dan geen enkele goede karaktertrek in hem?"

»Ja, dominee, ik kan tot eere van hem zeggen, dat hij zijn vader werkelijk bemint en alles ter wereld voor hem zou doen, en dat pleit zoo voor zijn vader als voor hem. Want als menschen inderdaad in de zonde verhard zijn, bekommeren zij zich niet meer om hunne kinderen."

»Ik ben verheugd, dat gij dit zeggen kunt. Ik zal u niet langer ophouden, maar vergeet toch niet, dat uwe christelijke belijdenis en uwe liefde voor Gods Woord u niets baten, als gij uwe eigen familie verwaarloost."

Zij gingen van elkander, en de scharenslijper zuchtte, daar hij maar al te goed wist, hoe weinig invleed hij op Bette en de kinderen had; maar toen hij zijne hut naderde, werd hij weer wat opgeruimd bij de gedachte aan het warme eten.

De heer Dumond zat dien avond aan zijne preek, maar hij kon de schelmsche oogen van den armen Hans niet kwijtraken. »Ik wenschte, dat ik hem niet gezien had," zeide hij tot zichzelf, »wat zal ik

FRANCIS' REDDINGSBOOT BENEVENS TRANSPORTWAGEN.

op de Zondagsschool met hem kunnen doen?" Plotseling viel zijne preek hem op de ziel: »Het Evangelie is eene kracht Gods tot zaligheid voor een ieder, die gelooft. Zoo is er ook nog hoop voor dat arme kind. De Heiland is tot verlossing van alle zondaars gekomen." Hij verzonk nu in gepeins over de grootheid van de liefde des Heilands en de kracht van het Evangelie, en bad vol geloovig vertrouwen voor den armen Hans en zijn vader.

2.

EENE WESP ONDER DE BIJEN.

De gemeente was groot, en hare leden waren op vele afgelegene hoeven verspreid. De heer Dumond was de plaatsvervanger van den ouden leeraar, wiens zwakke gezondheid hem dwong, eenigen tijd rust te nemen. De jonge man deed, wat hij kon, om zijne ambtsplichten trouw te vervullen, maar zorgen en arbeid wiessen hem vaak boven 't hoofd. Den volgenden morgen, een kouden en helderen Zondag, begaf hij zich om half acht naar de Zondagsschool. Hij woonde niet in de pastorie, maar voor de zuinigheid op eene kamer bij eene weduwe, die voor zijne kost zorgde, en daarom had hij een heel eindje naar zijne Zondagsschool te loopen.

Hoe vroeg het ook was, toch vond hij reeds de kinderen zoo ijverig als bijen voor hare korf, bij de deur staan. Zij groetten hem luide en hartelijk; want hij hield veel van zijne jonge leerlingen. De oudere jongens en meisjes hielpen nu de orde herstellen; en toen de heer Dumond met slag van negenen de hand opstak, waren allen stil. Hij deed het gebed en droeg de kinderen aan God op, opdat Hij zijn arbeid aan hen mocht zegenen. Zijne oogen werden door den aanblik van den armen Hans geboeid, die de oude plunje van zijn grootvader aanhad en meer geleek op een oude-kleerenkooper dan op een tienjarigen knaap. Bette had namelijk gezegd,

dat zij geene behoorlijke stukken voor den ondeugenden jongen wilde in orde maken, en den armen grootvader schoot niets over, dan het kind zijne eigen oude broek aan te doen, die hij van boven en van onder inkortte, en dan nog zijne oude jas aan te trekken, waarvan hij de mouwen omsloeg, en die hij hem als 't ware om 't lijf moest vastbinden. Hans gevoelde zich allesbehalve op zijn gemak in dit costuum en was na al de andere kinderen de school ingeslopen.

De leeraar vroeg aan zijn oudsten leerling, een ernstigen en goedhartigen knaap, om op Hans Kalman een oogje te houden, tot hij tijd voor hem had. Maar weldra verklaarde deze, dat hij met den jongen niets kon uitvoeren.

»Laat hem bij mij komen," zei de heer Dumond, en de andere knapen deinsden schuw terug, toen de door hen verachte en gevreesde Hans op den leeraar toetrad.

»Wat hebt gij gedaan?" vroegde deze.

»Niets," antwoordde hij bedaard.

»Weet ge, waarom gij gekomen zijt?"

»Neen."

»Hoe is uw naam?"

»Welke? Ik heet straatjongen, domoor en stier...."

»Genoeg. Je ware naam is Johan Kalman."

»Mijn vader heet zoo," zei hij, naar beneden ziende.

»Blijf een oogenblik achter deze bank staan, tot ik met deze klassen klaar ben."

Hans slofte met zijne groote schoenen naar de aangewezen plaats, maar bleef er niet lang staan. Zachtkens ontdeed hij zich van het lastige schoeisel en sloop van de eene bank naar de andere, alsof hij wilde luisteren, tot hij eindelijk verdween, zonder dat iemand het bemerkte.

»Waar is de jongen?" vroegde de heer Dumond, toen hij, geheel tevreden over de vragen zijner leerlingen, klaar was.

»Hij is weg, dominee."

»Ge hadt hem moeten vasthouden, ik wilde hem nu juist onderhanden nemen," zeide hij, toen een knaap riep:

»Dominee, Jakob Grein heeft mijn potlood genomen."

Maar deze verklaarde verbaasd, »dat hij het niet had, maar dat zijn eigen potlood ook weg was.»

Nu volgde de eene vraag na de andere: »Wie heeft mijn gezangboek?» — »Waar is mijn zakdoek?» — »Waar is mijn catechisatieboekje gebleven?» — »Wie heeft mijn nieuw testament?»

»Hans Kalman moet alles medegenomen hebben, die doortrapte vlegel heeft ons al die schade berekkend,» zei de oudste knaap.

Zuchtend zei de leeraar: »Wij moeten voor hem doen, wat wij kunnen.»

Maar aangezien er aan geene oplettendheid meer te denken viel, moest hij de school sluiten.

Toen de deur geopend werd, vervulde een algemeene kreet van verbazing de lucht. Op den steenen stoep lagen al de vermiste voorwerpen in de schoonste orde uitgesteld.

»Hij moet naar een verbeteringsgesticht gebracht worden,» dacht de heer Dumond, »wij kunnen hem hier niet houden.»

3.

EEN VERLEIDER TOT HET KWAAD.

Toen Hans gelukkig uit de Zondagsschool ontsnapt was, stond zijn besluit vast, er niet meer heen te gaan. De andere kinderen verachtten hem, en het ging hem daar veel te stil toe; ook was hij beschaamd over zijne onwetendheid. Hij was toch in vele dingen veel knapper dan deze lumelachtige jongens; hij kon een zakdoek kapen, zonder dat de bezitter het merkte, en alles, wat hem in den weg kwam, medenemen. Waarom zou hij zijn oud leventje vaarwel zeggen? Het bracht hem voordeel aan en — daar kreeg hij op eens eene gedachte — hij kon dan misschien goede vrienden met Bette worden. Uit de haag, waarbij hij lag, vielen hem plotseling twaalf eieren in 't oog, die eene eigzinnige kip voor haar bijzonder genoeg daar gelegd had. Vlug stopte hij ze voorzichtig in de groote zakken van de grootvaderlijke broek en maakte zich uit de

voeten. Onder een denneboom, dien hij voorbijging, bewoog zich iets. Hans ging er heen en vond tot zijne groote vreugde een ouden kennis zijns vaders, den voddenraper Steven, die dikwijls met de vodden, die hij verzamelde, stillekens kostbaarder zaken, zooals zilveren lepels, paraplu's, mutsen, schoenen enz. uit eene keuken of eene woonkamer hier of daar wegnam, of ook zijn slag sloeg in het waschgoed, dat achteloos 's nachts op eene of andere bleek was blijven liggen. Hij zag er ook niets in, om onbeheerde ganzen, eenden of hoenders, die hij heel gauw tot zwijgen bracht, voor hij ze in zijn grooten zak stak, mede te pakken.

Die twee praatten nu met elkander over Hans' vader en zijn treurig lot.

»Ik had niet gedacht, dat je vader zoo dom zou zijn, zich te laten pakken. Ik was er bij, maar heb mij nog bijtijds uit de voeten gemaakt. Ik wil je wat zeggen, Hans. Hij is een goede kerel, en verdient, dat hij geholpen wordt. Daartoe is veel geld noodig, eer wij den gouden sleutel bijeen hebben, die zijne gevangenis opent. Gij zijt eene geschikte hulp in onze zaak. Stier, als gij en ik en nog eenige kornuiten de handen ineen slaan en de hier en daar gekaapte stukken goed verkoopen, dan konden wij altijd de helft er van wegleggen, en je arme vader zal dan weldra vrij wezen.»

»O,» riep Hans uit, geheel verrukt over het uitzicht weldra zijn vader te zien, »je zult alles krijgen, wat ik verdien, uitgezonderd een klein deel, waarmee ik Bettes leelijke mond moet snoeren.»

Het schandelijk verdrag der twee dieven werd met een krachtigen handslag bekrachtigd, en toen ging Hans, gelukkig in 't vooruitzicht heen. Hij vond zijne stiefgrootmoeder alleen in de hut, en toen zij weder op hem aan wilde vliegen en hem voor een lui en nuttelos duivelskind schold, zeide hij kalm: »Het hangt alleen van jou af, of ik voor niets deug. Als jij mij met rust laat, en mij genoeg te eten geeft, 's middags tenminste, kan ik alles voor je verdienen. Ziehier, waarmede ik al begonnen ben.»

Hij leeft nog, die het leven geeft
En weergeeft uit de dooden!
Hem lieve en loov' wat adem heeft,
En zoekt Hem in zijn nooden.

Ja, waarde jeugdige lezers, laten wij ons hart openstellen voor de vriendelijke Paaschzon, dan zal de verrezen Heiland over ons lichten.

Hoe lieflijk mag de blijmaar klinken:
De lieve Holland bleef niet dood;
Zijn toeven in des aardrijks schoot
Deed schitterender Zijn glorie blinken.
Wij kunnen rustig grafwaarts gaan:
De Heer is waarlijk opgestaan.

Ervaren wij dit, dan zal het ook lente in ons worden.

GOUD UIT SCHUIM.

NAVERTELD DOOR

J. H. VAN LINSCHOTEN.

4

HET BESLUIT VAN HANS DEN TIJGER.

Hoe sluw de voddenrapen en Hans hunne zaakjes in het dorp of in de omstreken dreven, toch werden natuurlijk de gestolen voorwerpen vermist, en Steven werd, toen hij in de herberg zat, door de aanwezige boerenknechts, die, evenals hij, iets te veel ophadden, openlijk van deze dieverijen beschuldigd. De voddenraper had er om gelachen en zich laten ontvallen, dat de slimste bunsing in het dorp hijzelf was; maar toch vond hij het raadzamer zijne zaak eenigen tijd in eene andere streek te drijven, en Hans kon duidelijk merken, dat aanwijzingen van den dronken man der politie ter ooren gekomen waren en dat deze nu een scherp oog had op al zijne bewegingen. Ook begon zij den voddenraper te wantrouwen. Zijne grootmoeder, die hij niets meer kon brengen, omdat hij zijne dieverijen tot een beteren tijd uitstelde, was nu weer onvriendelijker dan ooit tegen hem. Hij kwam op de gedachte, iets zeer kostbaars te stelen, daarmee naar Berlijn te vluchten en het daar voor een goeden prijs te verkoopen. Hij hoopte dan, zijn vader uit de gevangenis te bevrijden en met hem naar Amerika

te gaan. De gouden horlogeketting van den dominee spookte opnieuw in zijne droomen van den dag en den nacht. Hij besloot den diefstal te wagen.

Met het vallen van den avond ging hij naar het huis van den leeraar en vroeg aan de huisvrouw, die voor hem achteruit week: »Is de dominee thuis?»

»Mijnheer Desmond? Scheer je weg! Wat wil jij zoo laat van den dominee?» vroegde zij, terwijl zij half de deur voor hem sloot. Hans verachtte haar, omdat zij bang voor hem was en haatte haar, omdat zij schijnbaar lust had, te zeggen: »Gij zijt de zoon van een misdadiger en niet beter dan hij.» Maar hij herhaalde nederig zijne vraag. »Hij studeert en mag niet gestoord worden,» zei zij.

Hans trad terug; hij zag den dominee aan het venster staan en antwoordde: »Hij studeert niet meer, hij kijkt door 't venster, zeg hem toch asjeblieft, dat ik hem iets heb te zeggen.»

De vrouw ging aarzelend de trap op en toen de leeraar vroegde, of daar iemand was, antwoordde zij, dat de kleinzoon van Kalman hem wenschte te spreken. »Maar let op hem,» voegde zij er bij, »hij is maar gekomen, om te stelen.»

»Roep hem binnen,» zei de heer Desmond.

»Binnen? Hoe, die smerige vlegel en dief in

uwe binnenkamer?" riep de vrouw verbaasd.

"Hij is vuil, maar ik moet hem zien. Laat hem binnen komen." Zijn geweten bestrafte hem, omdat hij zeer leelijke dingen van Hans gehoord en al dien tijd geen acht op hem geslagen had. Hij was van plan geweest, hem den volgenden morgen te bezoeken, en nu kwam hij maar eens. Hij wist niet, hoe hij dat harde hart roeren zou en had om wijsheid daarvoor. Met tegenzin opende de huisvrouw de deur voor den jongen, die dadelijk binnenkwam. Zij riep hem toe: "Pas op, dat je de trap niet vuil maakt," maar zacht en voorzichtig wipte hij naar boven en stond weldra voor den leeraar. Deze vraagde hem, wat hij wilde.

"Ik zou gaarne een goeden naam krijgen," zeide Hans.

"Eerst moet gij hem verdienen. Naar ik met leedwezen hoor, hebt gij een zeer slechten naam."

"Wat moet ik doen? Zeg het mij, asjeblijft," vraagde de jongen, terwijl hij de kamer doorvorschte.

"Gij moet geheel en al veranderen, maar vóór alles ter school gaan. Uw grootvader zegt mij, dat gij niet wilt."

"Dat is niet waar; hij zegt, dat gij mij naar een verbeteringsgesticht wilt zenden, en dat wil ik niet."

"Ja, mijn jongen," zei de leeraar, "naar alles, wat ik van je gezien en gehoord heb, zou dat het beste zijn."

"O! stuur er mij niet naar toe, ik wil naar school gaan en alles doen, wat gij zegt."

De jongen zei dat zoo ernstig en smeekend, maar zag er tegelijk zoo ondeugend en boosaardig uit, dat de heer Desmond door hem aangetrokken maar ook afgestooten werd.

"Gij kunt niet lezen?" vraagde hij, en op een toestemmend gebaar van den jongen voegde hij er bij: "Ik zal je leeren lezen en je toonen, hoe je den boozen weg verlaten en den goeden bewandelen kunt, wilt gij naar school? Gij weet, hoe leelijk gij u onlangs gedragen hebt."

Hans zeide hem, dat hij zich alleen zoo gedragen had, om er hem niet meer naar toe te zenden.

"Waarom wil je een goeden naam verwerven?" Hans zweeg.

"Ik vrees, dat gij zeer slechte dingen gedaan en het treurige voorbeeld van uw vader je niet tot waarschuwing gediend heeft." Eene donkere schaduw vloog over het gelaat van den knaap.

"Je houdt van je vader (nu schitterden zijne oogen) en wilt hem gaarne helpen?"

"Ik kan in geen twee jaar bij hem komen," zei Hans bedroefd.

"Maar toch kunt gij hem helpen, Hans. Als je naar school wilt komen, kan ik je toonen, wat je dan doen kunt, en ik kan je vertellen van den besten Vriend, dien gij hebt, en je tot Hem leiden."

"En zult gij mij dan niet naar een verbeteringsgesticht zenden?" zei Hans angstig.

"Nee, als je je woord houdt, zal ik ook het mijne houden, en omdat je weten kunt, dat ik het ernstig meen, zal ik je deze gebruikte kleederen geven, opdat je grootmoeder je behoorlijk naar school kan zenden."

Zoo sprekende ging de leeraar naar de nabijzijnde kast, om het pak kleederen te halen.

De oogen van Hans verslonden het horloge met den gouden ketting, dat voor hem op tafel lag. Maar hij kon het nu nog niet nemen. Hij wilde eerst eens zien, wat de leeraar hem zou raden. Dan kon hij het altijd nog later pakken. "Ik hoop, dat je grootmoeder je eerst onder de pomp houdt, voor zij je deze goede kleederen aandoet," zei de vrouw, die in de deur stond.

Hans hoorde niet naar haar. De leeraar had immers bij zijn beengaan gezegd: "Denk er aan, Hans, je kunt je armen vader, van wien je zoo veel houdt, helpen." Zoo was de dominee de eenige, die van zijn vader niet sprak als van een wild dier, ofschoon hij in de gevangenis zat. Bette had hem slechts een korten tijd goed behandeld, zoolang hij allerlei gestolen dingen met haar deelde, maar toch haatte en verachtte zij hem en zijn vader als dieven, gelijk de andere menschen dat deden. Hij toonde haar denzelfden haat en dezelfde verachting. Zijn grootvader was hem lief om zijns vaders wil; maar waarom was

de leeraar zoo goed jegens hem en zoo medelijdend jegens zijn vader? Hij was diepbewogen en ging in diep gepeins heen.

»Wat heb je nu weer in den zin?» riep Bette hem toe, toen Hans rustig zijn pak losmaakte en aan zijne grootmoeder toonde.

»Ik wil goed worden,» antwoordde hij ernstig.

»Daar heb je zeker al kleeven voor,» riep zij. »Een mooie jongen om goed te worden! Als de dominee zooveel kan weggeven, had hij het beter aan mijne jongens kunnen schenken, die goed zijn, en niet aan jou, want je blijft je leven lang een slechte aap.»

Hans, die niet veel om mooie kleeven gaf, sloeg voor, dat zijn oom de kleederen van den heer Desmond kon krijgen, als zij hem zijne oude kleeven gaf.

»Dan doe je een mooien ruil,» zeide Dolle Bette, terwijl zij inwendig om de domheid van den jongen lachte, »je krijgt dan juist passende kleeven, en deze moeten eerst nog vermaakt worden. Zij bestemde ze dadelijk voor haar oudsten lieveling. Hans was zeer tevreden met zijn ruil, en toen hij de oude kleeven gekregen had, ging hij naar de pomp, pompte hard en ging er toen onder staan. Eenige lagen vuil van zijne huid spoelden op deze wijze eraf. Het was donker en laat in den avond, en zoo kon hij 's nachts droog worden.

5.

DE ARME HANS.

Hans zag er in zijne kleeding uit, alsof iedere beweging hem moeilijk viel, maar de gansche familie stond over hem verwonderd. Hij had een van de weinige tanden van de familiekam gebroken, door zijne vergeefsche pogingen om zijne verwarde donkere haarlokken uit de war te brengen. Toen hij echter in de school kwam, traden weder al de kinderen bang voor hem terug en fluisterden elkander toe, dat zij op zijne lange vingers moesten passen. Maar wat deerden spot en verachting

den armen Hans! Hij wilde zijn vader helpen, en zoo wachtte hij rustig op den leeraar. Deze kwam, sprak vriendelijk met hem en zeide toen:

»Je kunt niet lezen, dus moet je eerst met het alfabet beginnen. Houd goeden moed, dat zal de eerste stap zijn om je vader te helpen. Hij durfde niet zeggen, dat hij het A, B, C, evengoed kende als de dominee zelf, maar had gaarne geweten, wat de tweede stap was; hij gehoorzaamde echter en schaarde zich onder de A-B-C leerlingen, zonder echter den schijn van oplettenheid aan te nemen.

»Hoe maakt Hans het?» vroeg de leeraar aan den hulponderwijzer.

»Hij schijnt erg onwetend, hij komt niet vooruit.»

»Kom eens bij mij, Hans,» zei de dominee terwijl hij hem de kaart van het A-B-C voorhield, die Hans vlug aflas en toen met glinsterende oogen scheen te vragen: Wat moet ik nu doen? De heer Desmond prees hem en liet hem toeluisteren, terwijl hij juist eene klasse vragen deed. Het kwam Hans zeer vervelend voor, naar de vragen en antwoorden te luisteren; maar toch verwonderde hij zich, hoe opmerkzaam de kinderen waren. Toen de leeraar klaar was, zei hij: »Nu, Hans, moet je met ons naar de kerk gaan. Ik heb je daar nog niet gezien.» Hans ging niet gaarne naar de kerk, en terwijl de leeraar hem ernstig vermaande, stil en opmerkzaam te zijn, blonk de gouden horlogeketting hem weer in de oogen. »Als ik zie, dat je je in de kerk niet behoorlijk gedraagt, zal ik de hoop, jou of je vader te helpen, moeten opgeven,» eindigde de leeraar.

Zijn vader helpen! dat was immers de hoofdzak. Hij zou daar gaarne alles voor doen. De knapen schikten zich, om twee aan twee naar de kerk te gaan, maar geen van hen wilde hem tot buurman hebben. Alleen een kleine knaap, die zijne muts niet had kunnen vinden, bleef nog over. Nu vond hij ze evenwel, en toen de leeraar zeide: »David, Hans is nog alleen,» werd hij zeer rood, maar kwam niet. »Goed, ga dan met de anderen,» zeide hij, »ik zal zelf met Hans gaan. Er had een groote strijd tusschen

licht en duisternis, liefde en haat plaats in het binnenste van den knaap. Hij vergat eindelijk, dat deze jongens hem schuwden en verachtten, maar was geheel verbluft door de gedachte, dat een man, die hem zooveel beter voorkwam als alle andere menschen, hem bij de hand wilde nemen, die nog niet veel schooner was geworden van 't pompwater, en dat hij onderweg ook zoo vriendelijk met hem spreken wilde.

»Nu, Hans,» zei de leeraar, die de beweging van den knaap bemerkte, »je zoudt je vader willen helpen; welnu, wij gaan naar het huis van onzen hemelschen Vader, je vader, jij en ik zijn Zijne kinderen. Hij alleen kan je vader helpen, en jou, dat je hem helpt.»

»Naar grootvader?» riep Hans, vol verbazing.

»Nee, naar onzen Vader, die in den hemel woont. Hij zal heden in Zijn huis zijn. Luister naar 't gebed, en als je voor gevangenen hoort bidden, bid dan mede voor je vader, en God zal u verhooren.»

Hans was te onwetend, om dat alles te verstaan, maar hij nam zich vast voor, stil te zijn, en was schrander genoeg om van anderen af te kijken, wat hij doen moest. Hij luisterde langen tijd met gespannen aandacht; maar toen er niets kwam, dat in 't bijzonder zijn vader betrof, werd hij onopmerkzaam en verwonderde zich, waar God toch wel was, misschien in een van die hooge stoelen, waarin hij niet kon kijken. Een pak was van zijn hart, toen de godsdienstoefening geëindigd was. De heer Desmond ging naar zijne woning terug, en aan 't laatste pad, dat hij langs moest, zag hij Hans onder de haag zitten.

»Ik heb niets van den almachtigen God in de kerk gezien,» zei de knaap. »Zoo kon ik hem ook niet bidden, mijn vader te helpen.»

»God is een Geest,» zei de leeraar verwonderd. »Wij kunnen Hem niet zien, maar Hij was er en is ook hier.»

Hans keek scherp in 't rond en vraagde: »Hoe weet gij, dat Hij hier is, zonder dat gij Hem ziet?»

»Omdat Hij het mij gezegd heeft.»

»Ik wenschte, dat ik van Hem kon vragen, mijn vader vrij te maken,» zei Hans vurig.

GOUD EN SIEUW. — XVII.

»Hij kan ons hier zien. Kniel maar neder en smeeek Hem eerst: Heer, leer mij bidden!»

»Maar ik heb wat anders noodig,» zei Hans ongeduldig. »Gij zegt, dat ik zou vernemen, hoe ik mijn vader helpen kon.»

»Ja, God zal u dat laten zien, als gij eerst geleerd hebt, Hem te bidden.»

»Is God hier?» vraagde hij ernstig.

»Hij is werkelijk hier,» antwoordde de leeraar bewogen.

»Dan zal ik Hem bidden. Wat moet ik zeggen?»

»Ik bid U, almachtige God, help mijn armen vader!»

»Maar is het niet beter, als gij Hem bidt?»

De leeraar knielde met het kind op deze eenzame plaats neder, en bad voor hem en zijn vader, dat God hunne oogen mocht verlichten en hun kracht geven tot een beter leven, en Hans zag aan 't gelaat van den biddende, dat God daar werkelijk zijn moest. Maar toen de heer Desmond hem vriendelijk gezegd had, dat hij dien avond bij hem moest komen en nu huiswaarts ging, kwam er weder een ontevreden twijfel in de arme onwetende ziel van het kind. Ik kan God niet zien. Hoe kan hij nu weten, dat God er is. Hij is er thans niet. Misschien is alles slechts eene nietsbeduidende belofte.

Nu viel een duistere nacht weer over hem. Toen hij met den leeraar gekniel had, was hij zeer dicht bij het horloge en den ketting geweest. Zou het niet de beste weg zijn, om zijn vader te helpen, als hij dat kostbare horloge met den ketting kon stelen? Dan was er gewis genoeg in de dievenkas, waarvan Steven hem gesproken had, om zijn vader vóór zijn tijd de vrijheid te geven. Dan was hij weder vrij en had niets meer van zijn grootvader, zijne grootmoeder en de verachting van zijne makkers te verdragen. Maar de goede heer Desmond? Als het maar niet zoo zwaar ware, goed te zijn, en als de ketting maar niet zoo schoon schitterde!

Zoo woedde de strijd in het hart van het kind. En alsof de verleider het geweten had, zoo moest de arme jongen juist, toen hij onder den denneboom kroop, om nog meer na te denken, daar den voddeneraper vinden.

»Wat brengt u vandaag hier?» vroegde Hans.

»Misschien was ik ook in de kerk; wat ben je vroom geworden,» spotte Steven.

Hans was zeer beleedigd, maar weldra deelde hij zijn boezen makker mede, dat hij waarschijnlijk dezen nacht nog zou wegloopen, en niet met ledige handen, liet hij doorschemeren. Nu hoorde de voddensraper, door groote beloften, dat 't dievenkomplot zeker, als de som maar groot genoeg was, zijn vader kon bevrijden, Hans' plan van den horlogediefstal uit, moedigde hem ertoe aan en beloofde, dat hij met zijne kar in de nabijheid op hem zou wachten, en dat zij dan dadelijk naar Berlijn konden vluchten. Zoo zaten zij hunne

plannen voor de toekomst te bespreken, tot de tijd kwam, dat de leeraar Hans verwachtte.

Er is eene straat in de naastbijzijnde stad, waar op Zondag niets van rust en sabbathsheiliging te bemerken is. Daar zijn vele kramen open, om gestolen voorwerpen te koopen en te verkoopen, ook schoenen, laarzen, kleederen, die onder vuilnishooopen opgezocht en door bedrog weer wat opgeflikt waren. Hier had Hans zijne eerste opvoeding ontvangen, van hier had zijn vader hem weldra op zijne rooftochten meegenomen; is het wonder, dat hij nu weder heel opgeruimd dat zondige leven tegemoet zag en niet sidderde, zijn weldoener te bestelen! *(Slot volgt).*

DE HEKS VAN OUDEWATER.

't Was koud in het voorjaar van 1644. Scherp blies de wind uit het Noordoosten en gierde over de kale akkers en weiden. Het vroom, dat het kraakte. De sloten waren met ijs bedekt en ook de rivier lag dicht. De scheepvaart was sinds eenige weken gestremd en de trekschuit, die dagelijks van Utrecht naar Oudewater voer, had den dienst gestaakt. Dit is dan ook zeker de oorzaak, dat wij in den kouden morgen van den 22^{en} Februari een tweetal reizigers in de oude Bisschopsstad zien plaats nemen in een bolderwagen om zich naar het genoemde stadje aan den Rijn te laten brengen. De eene is een man van ongeveer zestigjarigen leeftijd, de andere een meisje van misschien ruim twintig jaren. De man, die een deftig voorkomen en een goedhartig gezicht heeft, richt nu en dan een vraag tot den wel wat norsch uitzienenden voerman, die echter al die vragen beantwoordt met een schouderophalen; zij worden hem blijkbaar gedaan in een taal, die hij niet verstaat. Hij werpt een vragenden blik naar het meisje, als wil hij haar verzoeken, het ge-

vraagde voor hem in verstaanbare taal te vertolken, maar deze kan het niet of voelt er blijkbaar geen lust toe. Zij schijnt geheel in gedachten verdiept te zijn. Toch dwalen hare oogen daarvoor te onrustig in het rond, en hoe meer zij het doel der reis naderen, hoe meer een zekere angst haar schijnt aan te grijpen. 't Is dan ook niet enkel de koude, die haar lichaam doet beven en hare tanden klapperen, haar doodsbleek gelaat teekent den grootsten angst.

Wie zouden zij zijn? Zouden het vluchtelingen wezen, om des geloofs wille van huis en hof verdreven, en wanen zij zich nog niet veilig, maar door booze vijanden achtervolgd? Neen, Godlof, de vervolging in deze landen heeft opgehouden; wel is de vrede nog niet gesloten, die aan den langdurigen oorlog met het trotsche Spanje een einde maakt, maar sinds lang heerscht in de Nederlanden gewetensvrijheid en kan ieder God dienen naar de behoeften van zijn hart. En toch is het meisje, dat wij daar zien, een vervolgdde, een gejaagde, een wreed verdrukte. Hoe jong zij

den troonopvolger van haren gemaal, die tevens ook de opvolger van den overledene in het vervolgen der christenen was, keizer Maximianus, tot zich te trekken. Als dochter en weduwe van een keizer, als hooghartige vrouw, wees zij niet zekeren toorn het aanzoek af, maar gaf zich daarmee prijs aan den doodelijken haat van den wreedaard. Hare goederen werden verbeurd verklaard, hare trouwste dienaars en dienaressen gepijnigd en hare liefste vrienden gedood.

En dat niet alleen, maar de tyran, woedend over de afwijzing van Valeria, deed ook haar en hare moeder Prisca zijn gloeienden haat gevoelen. Beiden werden verbannen en op smadelijke wijze van de eene plaats naar de andere verdreven, totdat haar eindelijk in een afgelegen dorp in de Syrische woestijn een woonplaats werd aangewezen. Na den dood van keizer Maximianus ontvluchtte Valeria de plek harer ballingschap en begaf zich heimelijk naar het hof van zijn opvolger Licinius in de hoop op een menschelijker behandeling. Maar de arme keizerin moest helaas, maar al te spoedig ervaren, dat Maximianus' opvolger een nog onmenschlijker tyran was dan de overleden keizer was geweest. Alleen door een haastige vlucht rodde zij haar leven en dwaalde, vergezeld door

hare moeder Prisca, langer dan vijftien maanden als een eenvoudige vrouw uit het volk gekleed, door de provincies. Ten laatste werden de banningen te Thessalonica ontdekt en daar het doodvonnis reeds vroeger over haar uitgesproken was geworden, werden beiden kort en goed onthoofd en hare lijken in de zee geworpen. De toeschouwers zagen met ontzetting het tragisch einde der christelijke keizerinnen, maar, in toom gehouden door een sterke militaire wacht, waagden zij het niet, hun smart en hun toorn in het openbaar te doen blijken.

Dat was het uiteinde der edele Valeria en hare moeder, een martelares voor haar geloof, getrouw tot in den dood, evenals hare onvergetelijke, geliefde dienaars en naamgenooten Valeria Calirrhoë, die haar voorgestaan was. Welk een wederzien zal dat daarboven geweest zijn! Hoe zullen de edele martelaresen, op aarde keizerin en slavin, met elkander in alle eeuwigheid den Heere danken, dat zij verwaardigd waren, om Zijns Naams wil smaad en vervolging te lijden, ja met haar dood Hem te verheerlijken! Niet meer keizerin en slavin, niet meer meesteres en dienaar, maar beiden versierd met de martelaarskroon, met en naast elkander aan de bruiloft des Lams — o, welk eene heerlijkheid, welk een zaligheid!

GOUD UIT SCHUIM.

NAVERTELD DOOR

J. H. VAN LINSCHOTEN.

(*Vervolg en slot van Bladz. 114.*)

6.

GODS WEG.

Het was omtrent negen uur 's avonds, toen Hans voor de huisdeur stond. Hij hoopte, dat het nu de beste tijd zou wezen. De leeraar moest

uit de kerk gekomen zijn en op zijne studeerkamer zitten.

»Mijnheer Desmond is niet te spreken,» zeide de huisvrouw onvriendelijk. »Er is reeds iemand bij hem.»

»Hij had mij gezegd te komen. Ik zal wachten, tot hij weggaat.»

»Het is je grootvader en ik weet niet, hoe lang die blijft. Hij ziet er zeer bedroefd uit, misschien heeft hij iets van jou te zeggen. Je kunt morgen vroeg om acht uur terugkomen.»

De vrouw hield niet van een nachtelijk bezoek van den jongen, maar deze was zeer verbaasd over het bezoek van zijn grootvader en bleef bij zijn besluit, vóór het huis te wachten, tot zijn grootvader kwam. Hij ging op de trap zitten en zag uit. Eindelijk werd hij nieuwsgierig, om eens te weten, wat zijn grootvader bij den leeraar te doen had, en even gemakkelijk en vlug als eene kat klauterde hij op het kleine balkon voor de kamer van mijnheer Desmond. Hij kon door de witte gordijnen in de kamer zien. Eene lamp stond op de tafel en verlichtte met haar zacht licht de plaats, waar het horloge lag, bijna bedekt door een geopenden brief. Maar hij vergat het horloge, want lagen de leeraar en zijn grootvader niet geknield, en was dus God niet in de kamer bij hen? Hij verschrok en gleed snel naar beneden; nog terechtere tijd om niet door de huisvrouw, die aarzeland de huisdeur opende en hem toeriep, dat hij nu naar boven kon, gezien te worden. Een onbekende angst greep hem aan, toen hij voor den leeraar stond, die hem, evenals ook zijn grootvader, vriendelijk behandelde.

»Hans,» zei de leeraar, »wij hebben over jou gesproken.» Hans hoorde dat niet gaarne. »Je grootvader heeft door een vriend een brief van je vader ontvangen, en daar hij je sinds van middag niet gezien heeft, is hij tot mij gekomen, om naar je te vragen.»

Waarschijnlijk had de brief eene groote beteekenis. Zeer voorzichtig en deelnemend zeide nu de leeraar tot den armen jongen, dat zijn vader waarschijnlijk nu al dood zou zijn. Hij was door eene gevaarlijke koorts, die reeds verscheidene gevangenen weggeraapt had, aangetast, en in afwachting van zijn naderenden dood had hij eenige regelen aan zijn vader en zijn Hans gedikteerd. Hij smeekte zijn ouden vader om vergiffenis voor al 't leed, dat hij hem aangedaan had en ried tevens zijn zoon ernstig aan, zijn zondigen weg te verlaten en dien naar den hemel

te zoeken. Zijn berouw, zijne hoop, dat God hem nog in genade zou aannemen, zijne teedere bezorgdheid voor Hans waren zoo treffend in dezen brief uitgedrukt, dat de leeraar hem van aandoe-ning nauwelijks lezen kon, terwijl Hans als ver-steend er bijstond en zijn grootvader bitter weende.

»Ik geloof vast, dat hij niet op zulke slechte wegen zou geraakt zijn, als zijne moeder langer geleefd had,» snikte de schaarslijper, wiens hart over zijn verloren zoon bloedde.

»O, Hans, kan je geen traan over hem weenen, arme verharde jongen. Heeft hij je toch niet innig bemind en heeft hij er nu niet meer smart over, dat hij je tot het kwaad verleid heeft, dan over al het andere?»

»Ik geloof,» zei de leeraar, »dat de arme jongen bedroefder is dan gij denkt, Kalman. Laat hem bij mij.»

Deze was verheugd, hem in zulke handen te laten, en tot ergernis der huisvrouw ging hij zonder Hans weg.

»Hans,» zei de dominee, »heb je den brief goed verstaan?» Dikke tranen rolden uit de oogen van den knaap. »Als je vader nu werkelijk voor God staat, Hans, wie kan hem helpen, als hij niet met God verzeend is!»

Een hartstochtelijke kreet van smart was het antwoord. Troostend sprak nu de leeraar, toen Hans wat rustiger geworden was, met hem over de macht der zonde, over de ellende, die haar volgt, en de verdoemenis, die haar einde is. Hij sprak ook over Gods barmhartigheid, die den berouwhebbenden zondaar om Christus' wil vergeeft. Hij wees den bevende er op, dat de hoop zijns vaders gegrond was op de liefde van den hemel-schen Vader, die den verleren zoon met vreugde weder aan- en opneemt. Hij las hem de bijbel-teksten voor, die zijn vader in 't bijzonder voor hem had laten opschrijven, om zijn zoon Hans tot verandering te bewegen.

Hans kon weinig van dat alles begrijpen. Alleen dat eene verstond hij, dat zijn vader nu waar-schijnlijk op eene plaats was, waar niemand hem meer kon helpen, dat hij hem misschien nooit zou terugzien; dat hij na twee jaar niet meer

met hem kon uitgaan en nu geheel alleen en zonder vrienden in de wereld was.

De heer Desmond was geroerd over de diepe smart van den knaap. Hij zag er geheel veranderd uit. Plotseling verlichtte een straal van hoop zijn gelaat; hij verzocht den brief nog eens te mogen hooren.

Toen zeide hij: »Leefde mijn vader nog, toen de brief geschreven werd?»

»Hij leeft misschien nu nog,» zei de leeraar, »maar de vriend, die voor hem schreef, vreesde, dat hij zou sterven.»

»Maar het is toch niet zeker,» zei Hans. »O, ik smeeek u, dat gij van God bidt, om hem gezond te maken. Ik wil waarlijk veranderen en goed worden, dat belooft ik u, ik zal niet meer stelen.»

De biddende en ernstige blik uit de oogen van den knaap trof hem zoo, dat de leeraar, ofschoon hij weinig hoop had voor het leven van den gevangene, met Hans nederknielde en bad, dat diens leven, als God het wilde, mocht gespaard worden, tot eer van den Heiland, die verlorenen zoekt en zalig maakt. Hans verstond ieder woord; want zijn hart bad mede, en hij fluisterde: »Zeg toch, dat Hans er ook om bidt.»

»Hans,» zei de leeraar, nadat hij nog in naam van den knaap gebeden had, »als gij wilt, dat God u verhoort, moet gij ook naar Hem hooren.»

»Hoe kan ik weten, wat Hij van mij wil?» zeide Hans onderworpen. »Ik hoor Hem nooit iets tot mij zeggen.»

»Hoe weet gij, wat uw vader van u wil hebben?»

»Uit zijn brief,» zeide Hans.

»Zoo is het, hier is een boek vol brieven van God, wilt gij ze hooren en er naar luisteren?»

Hans keek naar den Bijbel, hij was zeer dik, maar na eene poos antwoordde hij: »Als gij mij alles recht duidelijk wilt maken.»

»Ik zal trachten, u alles duidelijk te maken. Hier is het eerste, dat gij te doen hebt: Laat af van het booze en doe het goede.»

Hans beloofde het.

»Ik zal morgen naar uw vader vernemen. Kom morgen vroeg bij mij, dan zal ik u werk geven, tot ik terugkom. Ik zou u van nacht wel bij mij

willen houden, maar de huisvrouw heeft niet gaarne een vreemde in huis. Gij moet morgen bij mij komen eten, en ik zal verder voor je zorgen.»

De leeraar nam den brief op, en het horloge blonk nu geheel den jongen in de oogen. Maar hij sidderde voor hetgeen hij zijn besten vriend had willen aandoen. Hij ging echter niet naar huis, daar hij vreesde, den voddenraper te ontmoeten en een tal scheldwoorden van zijn grootmoeder te ontvangen. Hij sliep liever onder den denneboom.

»Wel had hij honger, want sinds zijn schamel middagbrood had hij niets gegeten; maar hij schikte er zich geduldig in. Hij had gaarne weder om het leven zijns vaders tot God gebeden, maar hij durfde het zonder mijnheer Desmond niet doen. De zon wekte hem den anderen morgen; hij ging langs een omweg naar den leeraar, opdat niemand hem zou ontmoeten; en hij vreesde in zijne droefheid bijna voor de onvriendelijke huisvrouw.

Maar de leeraar had den vorigen avond nog een lang gesprek met haar, en toonde haar aan, hoe onchristelijk het was, dat zij den armen jongen zoo onvriendelijk en wantrouwend behandelde. Hij zeide op strengen toon tot haar, dat 't zijn bepalde wil was, dat zij vriendelijker jegens den armen verlatene moest worden. Zoo kwam het, dat Hans met een lachje verwelkomd werd. De vrouw gebood hem, naar de achterdeur te gaan en daar te wachten. Zijn veranderd gelaat, de sporen van tranen op de ingevallen en hongerige wangen wekten diep medelijden.

»Hebt gij honger?» vroegde zij hem vriendelijk.

»Ik heb sinds gistermiddag niets gegeten,» zei de jongen rustig, alsof dat vanzelf sprak.

»Arme knaap,» zeide zij, »men kan het je aanzien,» zij haalde voor hem een stuk brood en eene kom met melk, wat hij dankbaar aannam, en ging op de trap zitten.

Toen de leeraar haar schelde, vertelde zij hem, dat de arme Hans er zoo geheel anders uitzag, en hoe hongerig hij was, zoodat zij hem iets voor zijn ontbijt gegeven had.

»Hans,» zei mijnheer Desmond tot hem, »ik

zal heden hooren, hoe het met uw vader gaat. Gij moogt den ganschen dag bij mij blijven, en vrouw Horner zal u werk geven. Na mijn terugkeer zullen wij overleggen, wat er met u te doen is."

Mijnheer Desmond was den ganschen dag afwezig, en Hans deed gaarne en gewillig, wat vrouw Horner hem beval. Vooral poetste hij de laarzen van den dominee en hare beste schoenen zoo mooi, als zij ze ooit gezien had. Zij gaf hem een goed middageten, maar hij moest tot den avond op den terugkeer van zijn vriend wachten. 't Bloed week van zijn gelaat, toen hij bij hem geroepen werd, maar bij den eersten aanblik zag hij, dat mijnheer Desmond goede tijding bracht. Hij had den zieke zelf gezien, bracht Hans zijn groet over en zeide hem, dat het de grootste vreugde van zijn vader was, van de goede voornemens van zijn zoon te hooren.

"Misschien wordt mijn vader weer zieker, als ik niet doe, wat mijn Vader in den hemel van mij verlangt," zeide Hans; want hij gevoelde duidelijk, dat gebed zonder gehoorzaamheid niets beteekenden.

"Zeker verhoort God alleen Zijne gehoorzame kinderen, als zij in Jezus' naam Hem aanroepen."

"O, dan wil ik naar het verbeteringsgesticht

gaan, daar kan ik mijne beloften beter houden!" Hij zeide mijnheer Desmond niet, hoe vaak zijne hand naar de schoone dingen, die dezen dag binnen zijn bereik gekomen waren, verlangd had.

Mijnheer Desmond bracht hem op zijne kosten op eene school, waar verwaarloosde kinderen op zeer liefdevolle wijze in het goede opgeleid en onderwezen werden. Hans hield zijne belofte getrouw, en toen na twee jaar mijnheer Desmond, juist na volbracht dagwerk, in zijn Bijbel las, werden twee bezoekers bij hem aangediend, en Hans en zijn vader, beiden zeer in hun voordeel veranderd, kwamen bij hem binnen, om afscheid te nemen en hem nog eens te danken. Den morgen, nadat zij den ouden Kalman bezocht hadden, zouden zij naar Bremen reizen en zich naar Amerika inschepen. Zij spraken slechts weinig met mijnheer Desmond, zij waren allen te zeer aangedaan; maar hij zag, dat het goede werk, in beiden begonnen, verblijdenden voortgang gemaakt had. Toen zij mijnheer Desmond verlaten hadden, riep hij: "De zonde is machtig, satan is machtig, maar Gods genade is nog veel machtiger geworden. Mijn tekst voor den volgende Zondag zal zijn: *Bij God is geen ding onmogelijk!*"

Welk boek is het duurste betaald? Ziedaar eene vraag voor de liefhebbers van de bibliographische onderzoekingen. Wij kennen er een, dat den tegenwoordigen eigenaar, de Duitsche regeering, 250.000 francs kost. Het is een missaal, eene gift van paus Leo X aan Hendrik VIII, koning van Engeland, met een bul, waarbij hij aan den laatsten den titel van »Verdediger van het geloof» teekent. Karel II schonk het aan de voorvaders van den hertog van Hamilton, die voor eenige jaren hun prachtige bibliotheek door Sotheby & Co. te Londen deed verkoopen. Het boek, waar het meest voor geboden werd, is een Hebreuwsche bijbel in de Vaticaanse boekerij. In 1512 zochten de joden te Venetië dezen bijbel van paus Julius II te koopen, en tegen zijn gewicht met goud te betalen. Hij was zoo lijvig, dat twee mannen noodig waren om hem te transporteeren en woog 325 pond, wat 500.000 francs uitmaakte. Julius II had toen juist veel geld noodig voor den heiligen oorlog tegen Lodewijk XII. Hij weigerde echter.

De Turk, zegt de zendeling Nijland, zal naar mijn overtuiging niet heel lang meer heerscher zijn in Palestina. Zoodra in Europa de lang verwachte oorlog zal losbreken en Rusland Konstantinopel zal binnen trekken, zal de Turk moeten wijken, ook ten slotte uit dit land.

Ga tot God des morgens, eer gij eenig ander bezoek alegt. Zet het uurwerk uws harten met den wijzer naar den hemel, en het zal er den geheelen dag te beter om gaan.